

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI-4101-06-04/2012
P/12/057

Kielce, dnia lipca 2012 r.

Pan
Rafał Nowak
Dyrektor
III Liceum Ogólnokształcącego
z Oddziałami Integracyjnymi
im. Cypriana Kamila Norwida
w Kielcach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła kontrolę w III Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Integracyjnymi im. Cypriana Kamila Norwida w Kielcach (III LO lub Liceum) w zakresie kształcenia uczniów niepełnosprawnych o specjalnych potrzebach edukacyjnych w latach 2009-2012 (do dnia zakończenia kontroli).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 czerwca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działalność Dyrektora III LO w latach 2009-2012 (do dnia zakończenia kontroli), w zakresie objętym kontrolą.

Pozytywną ocenę uzasadnia:

- przestrzeganie obowiązujących zasad organizacji nauczania uczniów niepełnosprawnych o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- zorganizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów i ich rodziców (opiekunów prawnych);
- prawidłowe planowanie i gospodarowanie środkami przeznaczonymi na działalność Liceum, w tym na finansowanie poszczególnych form kształcenia uczniów niepełnosprawnych o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- zapewnienie odpowiednich warunków kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- zatrudnienie wysokokwalifikowanej kadry pedagogicznej;
- właściwe sprawowanie nadzoru pedagogicznego;
- zapewnienie kadrze pedagogicznej warunków do dokształcania i doskonalenia zawodowego.

¹ Dz. U. z 2012 poz. 82 ze zm.

Nieprawidłowości dotyczyły:

- wprowadzania do Systemu Informacji Oświatowej (SIO) w latach 2009-2012 danych niezgodnych z faktyczną ilością uczniów niepełnosprawnych oraz rodzajami ich niepełnosprawności zawartymi w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego, co skutkowało zaniżeniem kwoty oświatowej subwencji ogólnej uzyskanej przez organ prowadzący w latach 2010-2012;
- wykazania w SIO, w 2009 r. gminy Kielce (zamiast Miasta Kielce) jako organu prowadzącego Liceum, co spowodowało zawyżenie kwoty oświatowej subwencji ogólnej uzyskanej przez organ prowadzący w 2010 roku;
- niewywiązywania się z obowiązku zapewnienia uczniom profilaktyki stomatologicznej i ortodontycznej.

1. III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im. Cypriana Kamila Norwida w Kielcach prowadziło w badanym okresie po dwa oddziały integracyjne, na każdym poziomie nauczania. Łączna ilość uczniów uczęszczających do tych oddziałów w latach szkolnych 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 wynosiła odpowiednio 25, 22 i 26.

NIK pozytywnie ocenia prowadzenie naboru uczniów niepełnosprawnych do Liceum, zgodnie z „Regulaminem rekrutacji uczniów do klas integracyjnych III Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Integracyjnymi im. Cypriana Kamila Norwida w Kielcach”.

Uczniowie z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego byli przyjmowani do Liceum w ramach ogólnego naboru (bez oczekiwania na przyjęcie), natomiast nie dotyczyły ich kryteria punktowe. W latach szkolnych 2009/2010, 2010/2011 i 2011/2012 w Liceum funkcjonowały po dwa oddziały integracyjne z 10 miejscami (po 5 miejsc w każdym oddziale), do których przyjęto do pierwszych klas odpowiednio sześciu (z ośmiu kandydatów), dziesięciu (z 12 chętnych) i dziesięciu uczniów (z 13 zgłoszonych). Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego ww. uczniów były aktualne. Jedną z zalecanych form kształcenia specjalnego było kształcenie w oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej.

Uczniowie niepełnosprawni o specjalnych potrzebach edukacyjnych wynikających z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego objęci byli zajęciami rewalidacyjnymi (wszyscy uczniowie niepełnosprawni, po dwie godziny zegarowe tygodniowo), korekcyjno-kompensacyjnymi oraz, realizowanymi w ramach kół przedmiotowych oraz zajęć i czynności o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela – zajęciami dydaktyczno-wyrównawczymi.

W Liceum realizowane były programy pracy indywidualnej, w poszczególnych latach objętych kontrolą, odpowiednio z trzema, jednym i z trzema uczniami.

W III LO w badanym okresie realizowane były zajęcia pozalekcyjne w formie miejskich korepetycji maturalnych z większości przedmiotów, w postaci kół zainteresowań i zajęć dodatkowych w ramach 19 godziny. Pozytywnie należy ocenić objęcie ww. zajęciami również uczniów niepełnosprawnych – uczestniczyło w tych formach od 5% do ponad 45 % uczniów niepełnosprawnych.

NIK pozytywnie ocenia działania podjęte w celu zapewnienia udziału uczniów niepełnosprawnych w życiu szkoły, w tym uroczystościach szkolnych, wspólnych wyjazdach i wycieczkach. Uczniowie niepełnosprawni mieli możliwość uprawiania sportu, m.in. byli powoływani do reprezentacji szkoły w piłce nożnej oraz brali udział w Mistrzostwach Kielc Szkół Ponadgimnazjalnych.

W Liceum monitorowano losy absolwentów niepełnosprawnych. Dzięki kontaktom i bezpośrednim spotkaniom nauczycieli z byłymi uczniami, szkoła miała pełną wiedzę o ich dalszym losie.

2. Realizując obowiązek wynikający z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach², Dyrektor Liceum powołał z dniem 30 marca 2012 r. Zespoły ds. pomocy psychologiczno – pedagogicznej. W ich skład weszli koordynatorzy, nauczyciele prowadzący zajęcia rewalidacyjne, pedagog szkolny, wychowawcy klas z danego poziomu oraz uczący w nich nauczyciele. W wyniku pracy Zespołów uczniom posiadającym opinie psychologiczno-pedagogiczne założone zostały *Karty Indywidualnych Potrzeb Ucznia* zawierające opis ustalonych form, sposobów, wymiar godzin i osoby odpowiedzialne za udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

² Dz. U. Nr 228, poz. 1487 ze zm.)

3. W Liceum, na dzień 1 września 2011 r. było zatrudnionych 60 nauczycieli. Wszyscy oni posiadali przygotowanie pedagogiczne. Ponadto 12 miało uprawnienia w zakresie surdopedagogiki, jeden w zakresie tyflopedagogiki, 2 w zakresie wspomagania rozwoju ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole ogólnodostępnej oraz jeden w zakresie logopedii i pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej. W 2011 roku jedenastu nauczycieli rozpoczęło kurs kwalifikacyjny z zakresu tyflopedagogiki organizowany przez Krakowski Instytut Rozwoju Edukacji. Natomiast wszyscy, zatrudnieni dodatkowo w oddziałach integracyjnych nauczyciele wspomagający (dwunastu) posiadali kwalifikacje wymagane do zajmowania tego rodzaju stanowiska.:

Liceum zatrudniało w pełnym wymiarze dwoje nauczycieli rewalidacji indywidualnej i pedagoga szkolnego, którzy ze względu na posiadane kwalifikacje zapewniali uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych realizację różnorodnych formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W badanych dziennikach z prowadzonych zajęć rewalidacyjnych za okres objęty kontrolą nie stwierdzono nieprawidłowości. Pedagog szkolny realizował zadania określone w § 15 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole. Realizacja tego rodzaju zadań została prawidłowo udokumentowana w dziennikach pedagoga szkolnego, dziennikach lekcyjnych, w sprawozdaniach z pracy pedagoga szkolnego oraz w teczkach indywidualnych uczniów.

W ocenie NIK liczba i rodzaje szkoleń, w których uczestniczyli nauczyciele uczący w oddziałach integracyjnych w pełni zaspokajała potrzeby uczniów i szkoły. Przyjętą praktyką było przekazywanie zdobytej wiedzy pozostałym nauczycielom na posiedzeniach Rady Pedagogicznej. Przykładowymi tematami tych szkoleń były - *Niewidomi w świecie książek i bibliotek*, *Praca z uczniem z Zespołem Aspergera*, *Specjalne potrzeby młodzieży niewidomej*, *Dostęp osób niepełnosprawnych do informacji i edukacji. Nowe technologie – większe szanse, większe możliwości*, *Współpraca z trudną młodzieżą*, *Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole*, *Praca z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych*.

4. Dyrektor Liceum każdego roku, w terminie określonym w § 21 ust. 1 oraz § 26 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego³, opracowywał i przedstawiał Radzie Pedagogicznej plany nadzoru zawierające jego cele, przedmiot ewaluacji wewnętrznej oraz jej harmonogram, tematyki i terminy przeprowadzania kontroli, tematyki szkoleń i narad nauczycieli. Wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru Dyrektor przedstawiał Radzie Pedagogicznej w terminie określonym w § 22 cyt. rozporządzenia.

Corocznie Dyrektor przeprowadzał ewaluację wewnętrzną. W ewaluacji wewnętrznej za rok szkolny 2009/2010 dokonał analizy wyników egzaminu maturalnego i ich znaczenia dla poprawy procesu dydaktycznego. Analizą objął także wyniki matury z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego. Ewaluacją wewnętrzną w roku szkolnym 2010/2011 objął dwa obszary, tj. dostosowanie wyposażenia i warunków technicznych szkoły do realizacji zadań placówki oraz przebieg procesu wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli. Wyniki ewaluacji za rok szkolny 2011/2012 miały zostać przedstawione Radzie Pedagogicznej po zakończeniu czynności kontrolnych.

W badanym okresie, Dyrektor III LO oraz pedagog szkolny organizowali pomoc psychologiczno-pedagogiczną, w tym dla uczniów niepełnosprawnych oraz współpracowali w tym zakresie z Miejskim Zespołem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych (MZPPP) w Kielcach.

5. W okresie objętym kontrolą, dla uczniów z orzeczeniem o niepełnosprawności narządu ruchu, zorganizowano bezpłatne dowożenie na zajęcia lekcyjne i odwożenie do domu. W latach 2009 –2012 dowóz był organizowany dla trzech lub czterech uczniów. Do grudnia 2010 r. dowóz uczniów do szkoły w całości był organizowany i finansowany z budżetu miasta Kielce. Poczynając od 2011 r. do zakończenia kontroli dowożenie organizuje Liceum, a realizuje je Zespół Szkół Integracyjnych nr 4 w Kielcach, na podstawie zawartej z III LO umowy. Od 2011 r. Liceum samodzielnie zawierało umowy na dowóz uczniów w okresach od stycznia do czerwca i od września do grudnia każdego roku. Opiekę nad uczniami w trakcie transportu sprawowała osoba zatrudniona w Zespole Szkół Integracyjnych nr 4. Dowóz uczniów finansowany jest przez Miasto Kielce w ramach udzielanej Liceum dotacji – w 2011 r. w kwocie 6.521,27 zł (na plan po zmianach 12.880 zł), w 2012 r. (na dzień 31 maja) w kwocie 1.614,68 zł (na planowane 29.420 zł do końca roku).

³ Dz. U. nr 168, poz. 1324

6. W III Liceum Ogólnokształcącym, w okresie objętym kontrolą, funkcjonował gabinet lekarski, w którym dyżury pełniła higienistka, która zapewniała uczniom profilaktyczną opiekę zdrowotną w wymiarze 4 godzin dziennie.

W okresie objętym kontrolą w Liceum nie były realizowane zadania lekarza dentysty związane z prowadzeniem profilaktyki stomatologicznej i ortodontycznej, co było niezgodne z § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą⁴

W wyjaśnieniu złożonym po zakończeniu kontroli w trybie art. 59 ust. 2 ustawy o NIK, Dyrektor Liceum poinformował kontrolującego o zawarciu umowy (przekazał jej kopię) na objęcie uczniów bezpłatną opieką dentystyczną i profilaktyczną. Jednocześnie w wyjaśnieniu, jako przyczyny braku tej opieki w okresie wcześniejszym podał m.in. brak gabinetu dentystycznego w szkole oraz brak środków na jego utworzenie.

7. Liceum, stosownie do wymogu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej⁵, prowadziło zbiory danych SIO, w skład których wchodziły zbiory danych m.in. o uczniach, słuchaczach, wychowankach oraz absolwentach. Zbiory te obejmują osoby według m.in. typów lub rodzajów szkół i placówek oświatowych oraz specjalnych potrzeb edukacyjnych wynikających z opinii lub orzeczeń, o których mowa w art. 71b ust. 3-3b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁶. Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 16 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych w bazach danych oświatowych, zakresu danych identyfikujących podmioty prowadzące bazy danych oświatowych, terminów przekazywania danych między bazami danych oświatowych oraz wzorów wydruków zestawień zbiorczych⁷, Liceum było zobowiązane przekazywać do organu prowadzącego ww. zbiory danych SIO w terminie trzech dni roboczych od dnia 30 września każdego roku.

W badanym okresie, osobą upoważnioną pisemnie przez Dyrektora III LO do wprowadzania do SIO ww. danych była Anna Kuśmierczyk. Wprowadzała ona wymagane dane oświatowe do SIO i przekazywała je terminowo do Urzędu Miasta Kielce. Na podstawie danych wprowadzanych do SIO, m.in. przez Liceum, w Ministerstwie Edukacji Narodowej (MEN) naliczana była kwota części oświatowej subwencji ogólnej⁸, na uczniów uczęszczających do Liceum.

W wyniku sprawdzenia wszystkich orzeczeń uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do Liceum w latach szkolnych 2009/2010, 2010/2011 i 2011/2012 stwierdzono szereg niezgodności danych wykazanych w SIO na dzień 30 września każdego roku.

W 2009 r., jako organ prowadzący Liceum wykazano w SIO gminę Kielce (zamiast miasta na prawach powiatu), co skutkowało zakwalifikowaniem szkoły przy wyliczeniach do gminnej subwencji oświatowej i zawyżeniem subwencji oświatowej na 2010 r. o kwotę 92.462,33 zł.

Przy wprowadzaniu do SIO w 2009 r. danych o uczniach popełniono następujące błędy:

- dwóch uczniów wykazano jako przewlekłe chorych, podczas gdy z orzeczeń wynika, że nie było ani jednego takiego ucznia,
- dwóch uczniów wykazano jako niedostosowanych społecznie, podczas gdy z orzeczeń wynika, że było dwóch uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Powyższe nieprawidłowości skutkowały zaniżeniem subwencji oświatowej dla organu prowadzącego szkołę na 2010 r. o kwotę 13.284,04 zł.

Ogółem na skutek ww. błędów zawyżenie subwencji oświatowej w 2010 r. wyniosło 79.178,29 zł.

Przy wprowadzaniu do SIO w 2010 r. danych o uczniach popełniono następujące błędy:

⁴ Dz. U. Nr 139 poz. 1133.

⁵ Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 277, poz. 2746 ze zm.

⁸ Kwota subwencji wyliczana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej stanowiła iloczyn liczby uczniów wykazanych w SIO, współczynnika wynikającego z podanej wagi odpowiednio do rodzaju niepełnosprawności (dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, niedostosowanych społecznie, z zaburzeniami zachowania, zagrożonych uzależnieniem, zagrożonych niedostosowaniem społecznym P2 wynosiła – 1,40, dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową P3 wynosiła – 2,90, dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym P4 – 3,60, dla uczniów z autyzmem, upośledzeniem w stopniu głębokim, z niepełnosprawnościami sprzężonymi P5 – 9,50), wskaźnika korygującego Di subwencji powiatowej (1,0145765908 w 2010 r., 1,0173628778 w 2011 r. i 1,0173732447 w 2012 r.) oraz finansowego standardu A podziału subwencji (4364,3937 zł w 2010 r., 4.717,0119 w 2011 r. i 4942,4245).

- wykazano czterech uczniów z niepełnosprawnością ruchową, zamiast sześciu,
- wykazano trzech uczniów, jako niedostosowanych społecznie oraz dwóch uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym, podczas gdy z orzeczeń wynika, że było tylko trzech uczniów było zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Powyższe nieprawidłowości skutkowały zaniżeniem subwencji oświatowej dla organu prowadzącego szkołę na 2011 r. o kwotę 14.396,74 zł.

Przy wprowadzaniu do SIO w 2011 r. danych o uczniach popełniono następujące błędy:

- wykazano ogółem nieprawidłową liczbę uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego – 27 uczniów zamiast 26.
- wykazano jednego ucznia z niepełnosprawnościami sprzężonymi, zamiast dwóch,
- wykazano pięciu uczniów, jako niesłyszących, podczas gdy żaden nie zaliczał się do tej kategorii,
- wykazano tylko pięciu uczniów, jako słabo słyszących, podczas gdy było ich dziewięciu,
- wykazano siedmiu uczniów z niepełnosprawnością ruchową, zamiast sześciu,
- wykazano trzech uczniów, jako niedostosowanych społecznie, podczas gdy z orzeczeń wynika, że było trzech uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Powyższe nieprawidłowości skutkowały zaniżeniem subwencji oświatowej dla organu prowadzącego szkołę na 2012 r. o kwotę 51.288,56 zł.

Ogółem w kontrolowanym okresie kwota zawyżonej subwencji oświatowej wyniosła 13.492,99 zł.

Osobą odpowiedzialną za powyższe nieprawidłowości jest Anna Kuśmierczyk, upoważniona pisemnie przez Dyrektora Liceum do wprowadzania danych do SIO. Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Liceum, przyczynami popełnianych błędów były brak bezpośredniego dostępu do orzeczeń przez osobę upoważnioną (posługiwała się danymi przekazywanymi przez nauczyciela rewalidacji), przeoczenie, niewłaściwa interpretacja orzeczeń oraz posługiwanie się innymi dokumentami przedstawianymi przez rodziców.

8. NIK pozytywnie ocenia planowanie i gospodarowanie środkami przeznaczonymi na działalność Liceum, w tym na finansowanie poszczególnych form kształcenia uczniów niepełnosprawnych o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W okresie objętym kontrolą Liceum nie dokonało przekroczenia ustanowionych w planie finansowym wydatków oraz nie posiadało zobowiązań wymagalnych.

Źródłem finansowania III LO była dotacja przekazywana z Urzędu Miasta Kielce, zgodnie z zatwierdzonym planem finansowym. W latach 2010, 2011 oraz 2012 organ prowadzący przyznał Liceum odpowiednio 4.059.887 zł (4.309.887 zł z wydatkami majątkowymi) – Liceum wnioskowało o kwotę 4.245.992 zł, 4.010.176 zł wobec wnioskowanej kwoty 4.242.397 zł oraz 4.127.285 zł przy wniosku o 4.447.742 zł.

Redukcja dotyczyła wydatków w paragrafie 4240 *Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek* (w dziale 801, rozdz. 80120). Zrealizowane w latach 2010-2012 wydatki w tym zakresie wynosiły odpowiednio 8 tys. zł (na 25 tys. zł proponowanych przez Liceum), 10 tys. zł (na 25 tys. zł proponowanych) i 5 tys. zł (na 27 tys. zł proponowanych).

9. III LO zapewnia uczniom wymagane warunki lokalowe oraz warunki bezpieczeństwa i higieny pracy. Wszystkie pomieszczenia przeznaczone do nauki mają prawidłową kubaturę, wysokość, w budynku szkolnym można korzystać z ciepłej wody, zainstalowana jest w nim winda z wejściem od wewnątrz i z zewnątrz szkoły oraz podnośnik dla niepełnosprawnych na drugim piętrze. Położenie drzwi wejściowych do budynku szkoły oraz kształt i wymiary pomieszczeń wejściowych umożliwiają dogodne warunki ruchu, w tym również osobom niepełnosprawnym, drzwi do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt uczniów pozbawione są progów, drzwi do łazienek i umywalni oraz do wydzielonych ustępów otwierały się na zewnątrz tych pomieszczeń. Liczba umywalk, misek ustępowych w toaletach męskich i damskich, była zgodna z normami ustanowionymi w § 84 ust. 1 rozporządzenia Ministra infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁹. Jedno z ogólnodostępnych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w budynku szkoły (na parterze), było w pełni przystosowane do potrzeb uczniów niepełnosprawnych natomiast na pozostałych piętrach znajdowały się oddzielne obszerne pomieszczenia dla niepełnosprawnych.

⁹ Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 ze zm.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

- 1) wykazywanie w SIO danych o uczniach o specjalnych potrzebach edukacyjnych wyłącznie na podstawie zapisów w posiadanych na dzień 30 września orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego;
- 2) przeprowadzenie weryfikacji danych wykazanych w SIO w latach 2009 - 2011, w oparciu o ważne na dzień 30 września ww. okresu orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznych i przekazanie ich do organu prowadzącego.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.